

Ontwerp voorloopig program

van de

Christelijke Volkspartij

Grondslag

De Christelijke Volkspartij neemt als grondslag voor haar politiek streven den Bijbel als Gods Woord, waarin niet alleen wordt geboden God lief te hebben boven alles, maar ook onzen naaste als ons zelven.

Zij acht, het een plicht dit tot uitdrukking te brengen op elk levens-terrein.

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Partij-vorming

Zij wil daartoe samenbinden allen, die wegens hun godsdienstige overtuiging dezen grondslag tot uitdrukking willen brengen, dan wel op dezen grondslag hun steun willen verleen en zich naar haar doelstellingen willen richten.

Algemeene doelstelling

- 1 Onderwerping aan de overheid als Gods dienaar.
- 2 Het verleen van medewerking en steun aan de overheid bij het nemen van maatregelen, welke niet in strijd zijn met den grondslag of doelstelling der partij, en het langs wettelijken weg bestrijden van maatregelen, welke dien grondslag en doelstelling aantasten.
Deze maatregelen dienen zich zooveel mogelijk te beperken tot een leidinggevende en controleerende taak.
- 3 Behoud van de monarchie onder het Huis van Oranje, waarmee wij op historische gronden zijn verbonden.
- 4 Bevordering en handhaving van den democratischen regeeringsvorm, waarbij de volkswil volledig tot uiting kan komen, en de tot dusver gewaarborgde rechten en vrijheden worden gehandhaafd.
- 5 Het waarborgen van de geestelijke vrijheid.
- 6 Bevordering van de saamhoorigheid van het Ned. volk door het kweken van een geest van vertrouwen en verantwoordelijkheid jegens elkander.

- 7 Bevordering van een eensgezinde samenwerking tusschen de Protestantisch Christelijke bevolkingsgroepen, met name in hun organisaties, instellingen, onderwijs, jeugdarbeid en pers.
- 8 Samenwerking op basis van wederzijdsche waardeering en vertrouwen met partijen, groepeeringsen en personen, welke gelijke doeleinden nastreven, ook al zijn zij een andere levensbeschouwing toegedaan.
- 9 Erkenning van de gelijkwaardige rechten van den mensch.
- 10 Arbeid dient te worden beschouwd als een zegen, maar ook als een plicht, dien wij zoo goed mogelijk moeten vervullen.
- 11 Bevordering van den Zondagsrust.
- 12 Verheffing van het algemeen zedelijk peil en bevordering van de volksgezondheid.
- 13 Het opleggen van de lasten en plichten, welke de samenleving vraagt, dient naar draagkracht te geschieden.
- 14 Het onderhouden van vriendschapsbetrekkingen met andere landen, en in het bijzonder met nabuurstaten, ter bevordering van wederzijdsch begrip en waardeering, alsmede ter bevordering van het aanknoopen en onderhouden van handelsbetrekkingen.
- 15 Bevordering van zelfstandigheid van de overzeesche gebiedsdeelen, en samenbinding van Nederland en die gebiedsdeelen tot één Rijksg geheel, met gelijkwaardig deelgenootschap.
- 16 Het nastreven van gelijke doeleinden voor de overzeesche gebiedsdeelen.
- 17 Beveiliging tegen ondermijning van of aanvallen op deze waarborgen, rechten, vrijheden en welvaart door sterke gezagsapparaten, welke tevens dienen tot het voldoen aan internationale verplichtingen.

Algemeene en Urgente punten

- 1 Bevordering van vertrouwen, waardeering en samenwerking tusschen de ingezetenen van Nederland en de overzeesche gebiedsdeelen.
- 2 Spoedige verbetering van de positie van de ingezetenen der overzeesche gebiedsdeelen in geestelijk, maatschappelijk en sociaal opzicht, met alle ten dienste staande middelen.
- 3 Herziening van belastingen, welke geen of niet voldoende rekening houden met de draagkracht, in het bijzonder van de indirecte belastingen en invoerrechten op eerste levensbehoeften, de omzetbelasting, ondernemersbelasting, personeele belasting, radiobelasting, wegen- en weggeldbelasting, scheepvaartrechten, en toepassing van een sterke progressie bij de directe belastingen.

- 4 Strengre bestraffing wegens het ontduiken der belastingen, hetwelk als een ernstige misdaad jegens de samenleving dient te worden beschouwd, door oplegging van vrijheidsstraffen en geheele of gedeeltelijke verbeurdverklaring van vermogen.
- 5 Tegen een eventueele wederinvoering van het bankgeheim, dat als een bescherming der belastingontduikers dient te worden beschouwd, zal krachtig stelling worden genomen.
- 6 Bestrijding van cumulatie van salarissen, wachtgelden en pensioenen in- en van overheidsbetrekkingen, alsmede van het verrichten van loonarbeid door een gehuwde vrouw, waarvan de man een volledig inkomen geniet.
- 7 Exploiteering van overheidsbedrijven, met name de electriciteits-, gas-, waterbedrijven en dergelijke, ten algemeene nutte, met weglating van de dikwijls groote winsten, die een onrechtvaardige verdeling der lasten tengevolge hebben.
- 8 Vermeerdering van het bezit van staat, provincies en gemeenten, o.a. door het in bezit houden van door landaanwinning, drooglegging en ontginning met overheidsgelden verkregen gronden, teneinde een vermindering van den belastingdruk te verkrijgen.
- 9 Vermindering van den enormen schuldenlast van staat, provincies en gemeenten, en in het bijzonder van de oorlogsschulden, door een progressieve vermogensheffing ineens, alsmede door een jaarlijksche extra heffing.
- 10
 - a. De normale uitgaven van staat, provincies en gemeenten dienen teken jare door inkomsten te worden gedekt, teneinde den bestaanden schuldenlast niet nog te vergrooten;
 - b. alleen voor groote werken mogen leeningen met zoo kort mogelijken looptijd worden uitgeschreven;
 - c. onvoorziene tekorten dienen in het volgende of daaropvolgende jaar, zoo noodig door een extra heffing te worden te niet gedaan;
 - d. alleen gedurende deze bijzondere tijdsomstandigheden mag van vorenstaande worden afgeweken.
- 11 Aan oorlogsinvaliden, alsmede aan weduwen en weezen van degenen, die als oorlogsslachtoffers kunnen worden beschouwd, dient ten spoedigste een zoodanig pensioen te worden toegekend, dat zij een onafhankelijk bestaan kunnen leiden. Hierbij dient zooveel mogelijk rekening te worden gehouden met vroegeren levensstandaard.
- 12 Pensioenregeling voor het geheele Nederlandsche volk, waardoor ouden van dagen, weduwen en weezen, alsmede invaliden afdoende worden verzorgd. De ouderdomsrente wordt door deze regeling vervangen.
- 13 Verhooging van het zedelijk peil, o.a. door juiste voorlichting, bevordering van sport- en spel, strengere bestrijding van sexueel prikkelende lectuur en strengere filmkeuring.
Strafbaarstelling van de prostitutie als een kankergezweel in een beschaafde samenleving.

- 14 Snelle wederopbouw van het economische en maatschappelijke leven, zooveel mogelijk door inschakeling van het particuliere initiatief,
- 15 Radicale en spoedige vereenvoudiging van het overheidsapparaat.
- 16 Uitkeering van steungelden aan werklozen beteekent verspilling van arbeidsenergie. Dit dient te worden voorkomen door het verschaffen van arbeid ten algemeene nutte, door inschakeling van het particuliere initiatief, met uitsluiting van de Ned. Heidemaatschappij, de D.U.W. en dergelijke instellingen.
Hierdoor wordt de demoraliseerende invloed der werkloosheid tevens verminderd.
- 17 Verschaffing van arbeid aan onvolwaardigen, mede door subsidieering van daartoe werkzame organisaties en instellingen.
- 18 Gelijktelling van de loonen van landarbeiders met die van industrie- en vak-arbeiders.
- 19 De aanvangssalarissen van het overheidsperoneel, alsmede van de daarop volgende verhoogingen, dienen zoodanig te zijn, dat gezinsvorming op huiwbaren leeftijd mogelijk is, temeer daar de overheid daarin het voorbeeld moet geven.
- 20 Bevordering van den bouw van goede arbeiderswoningen, waarbij meer dan tot dusver rekening wordt gehouden met de behoeften van groote gezinnen.
- 21 Bevordering van den bouw van tehuizen en inrichtingen voor ouden van dagen.
- 22 Ingrijpen van overheidswege, indien de productie niet gelijken tred houdt met de behoeften, ter voorkoming van vernietiging van voedsel, alsmede van een onverantwoordelijke concurrentie, welke veelal gepaard gaat met verlaging van arbeidsloonen.
- 23 Verbod van het vooroorlogsche cadeaustelsel, en beperking door wettelijke regeling van het afbetalingssysteem.
- 24 Beperking van de monopolistische macht, invloed en praktijken van de concerns, trusts, grootbedrijven en bedrijfsorganisaties.
- 25 Voorbereidend lager onderwijs dient wettelijk te worden geregeld.
- 26 Invoering van Bijbelsche geschiedenis op alle openbare scholen.
- 27 Onderwijs dient meer dan tot dusver gericht te zijn op de praktische bruikbaarheid in het leven.
Minder financieele draagkracht mag bij gebleken aanleg geen belemmering zijn zich verder voor de gemeenschap te ontwikkelen en te bekwamen.
- 28 Verlaging van den kiesgerechtigden leeftijd tot 21 jaar.
- 29 De uitzending van radio-programma's geschiede door erkende radio-omroepverenigingen, in federatief verband samenwerkend, met verplichting tot gezamenlijke uitzending van die programmagedeelten, welke zulks veroorloven.

07041919

De oprichting van een nieuwe Christelijke Partij

U hebt waarschijnlijk reeds vernomen, dat in Groningen een werkcomité werd benoemd in een bijeenkomst van Hervormden, Gereformeerden, Chr. Gereformeerden en Baptisten, welk comité de opdracht ontving de oprichting van een nieuwe Chr. politieke partij met een vooruitstrevend program voor te bereiden.

Waarom is de oprichting noodzakelijk?

Reeds voor den oorlog bestond er in alle Prot. Chr. kringen een ernstige critiek op den gang van zaken in de bestaande Prot. Chr. partijen. Het behoudende element in de A.R.-partij en C.H.U. beheerschte haar politiek zoodanig, dat al te weinig rekening werd gehouden met de wenschen van hen, die een meer vooruitstrevende politiek voorstonden. Om dezelfde redenen ontstonden of handhaafden zich hiernaast groepeerings, die een zoodanige politieke activiteit ontplooiden, dat zij niet het vertrouwen van de groote massa konden verkrijgen. Verder groeide het défaitisme ten opzichte van de politieke vraagstukken met den dag. Toen kwam de oorlog. Het politiek en sociaal geweten werd wakker geschud en in het algemeen kwam er meerdere toenadering tusschen de diverse bevolkingsgroepen. Velen ontdekten weer de verantwoordelijkheid, die wij jegens elkaar moeten hebben. Na de bevrijding echter trachtte de reactie het verloren terrein te herwinnen en de oude sleurgang van voorheen teekent zich reeds weer af, al wordt de indruk van eenige soepelheid gewekt. Ontevredenheid en teleurstelling daarover zijn duidelijk zichtbaar en het aantal politiek dakloozen groeit met den dag. Tevens voltrekt zich een scheiding onder de volgelingen van de oude Chr. partijen, een scheiding tusschen de z.g. conservatieven en vooruitstrevenden, maar tegelijkertijd openbaart zich bij de vooruitstrevenden evenzeer een sterk verlangen naar samenwerking. Dit zijn geen symptomen van voorbijgaanden aard, maar duidelijk waarneembare feiten, die om een oplossing vragen.

Die oplossing kan slechts worden gevonden in de oprichting van een nieuwe Christelijke partij met een vooruitstrevend program, welke zonder overleg met een of andere partij in het leven dient te worden geroepen. Daarom juist kan deze het vertrouwen verkrijgen van hen, die een vooruitstrevende Chr. politiek voorstaan.

Het voorloopig werkcomité heeft getracht in bijgaand ontwerp voorloopig program tot uiting te brengen datgene, wat in duizenden leeft en noodigt U uit tot bijwoning van de

OPRICHTINGSVERGADERING

van de

CHRISTELIJKE VOLKSPARTIJ

OP VRIJDAG 25 JANUARI A.S. 's AVONDS om half 8
in het C.J.M.V.-GEBOUW, SPILSLUIZEN 9

1918

Daar zult U uitvoeriger onze denkbeelden kunnen vernemen en zelf kunt U mee bepalen den naam van de partij en den inhoud van het voorloopig program. In het geheele land werd reeds in tientallen bladen van onze plannen tot oprichting melding gemaakt, terwijl meerdere blijken van instemming werden ontvangen.

Langer toezien zal funest zijn. Het is onze plicht als Christen thans tot daden over te gaan. Wij rekenen daarom op Uw komst en zullen het op prijs stellen, eventueele voorstellen tot wijziging van het voorloopig program uiterlijk 3 dagen voor de vergadering van U te ontvangen, opdat deze vergadering niet onnoodig lang wordt.

Het voorloopig werkcomité :

J. HINDRIKS, Heymansl. 36, Voorz.,
J. v. d. DONK, Heymansl. 43a, Secr.,
J. KWANT, Noorderhaven 11,
Penningm.,

R. Ch. BRUGMAN, Heymansl. 33b,
B. HOF, J. C. Kapteynlaan 14a,
A. SMIDTS, S. S. Rosensteinlaan 20a,
R. van WOLDE, Nieuweweg 28d.